

Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile nefrancați nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena:
Hans Mayer, Housenstein & Vogler
(Hans Mayer), Heinrich Schalek, Alois
Harnal, M. Dukas, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dabbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmentă pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoia.
Reclame pe pagina III-a o se-
ria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL II.

Nr. 77.

Brașov, Joi, 7 (19) Aprilie

1888.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. s'au deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci,
pe șase luni 20 franci,
pe un an 40 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașov, 6 Aprilie st. v. 1888.

Scirile ce ne sosesc din Berlin despre starea sănătății împăratului Frideric sunt foarte posomorite. Abia au trecut 5 săptămâni, de când s'a urcat pe tronul Germaniei deșteptându prin ideile liberale și în adevăr filantropice, ce le-a proclamat în manifestele sale, simpatiile lumii civilizate.

În tot timpul acesta împăratul Frideric s'a supus cu toată conștiințiozitatea grelei munci de regent și cu o eroică abnegațiune a învins chiar și piedeca ce i-a pus-o suferința sa grea, care nu-i mai ertă să se folosescă de graiul său, înțelegându-se cu miniștrii săi în scris.

Dér neîndurata sorțe se pare că nu a rezervat acestui nobil împărat multe zile și suferința lui l'a culcat e arăși la pat, luându dimensiuni de totu îngrijitoare.

Probabil că emoțiunile diletlor din urmă și amărăciunea, ce i-a causat-o atitudinea unei părți a presei germane în conflictul cu cancelarul, au contribuit în încâtva a-i irita suferința. Cu Bismarck s'a împăcat, dér cu sorțea sa tragică nu, și Germania trebuie să se pregătescă din nou a perde pe unul din cei mai demni și luminați monarhi, de cari a avut vreodată parte.

Intr'unu articolu de fond „N. fr. Presse“ dă expresiune cu cuvinte elocente sentimentelor, ce predomină în aceste momente pe omenii cugetători din Germania, scriindu între altele:

„Jură împrejur lumea stă înarmată până 'n dinți, libertatea poporilor a devenit o poveste, pe care generațiunea de astăzi n'o mai poate mărturisii; brutal și interesat, plin de ură și intolerant pășese egoismul pe strade, semi-cultura pătrunde la tribună și la catedră, ca să strice sufletul poporului și inima junimei. Acesta este așanumitul realism al diletlor noastre“.

„A pune stavilă acestui realism a voit împăratul Frideric, când s'a suit pe tronul celui mai puternic imperiu, a-lu combata cu idealismul unui concept despre lume lămurit și îndreptat spre cea mai înaltă țintă omenescă, era

cuprinsul programului său de guvernare“.

„Dér împăratul Frideric este un împărat bolnav, un martir al sceptrului, și neîndurata sorțe pare a-lu fi ales să fiă și un martir al acelu mare concept ideal despre lume, care totu mai mult e strivit de furia spiritului militar, ce înarmază poporele unul în contra celuilalt și pune bunăstarea lor în vârfulu baionetei“.

„Acesta este mai mult decât o tragedie omenescă, mai mult decât o tragedie a unui domnitor; de ea este legată suferința adencă a unei epoci întregi“.

„Înainte ferestrelor odăii, în care împăratul Frideric zace pe patul de suferință, se aplcă vechii arbori din parcul castelului Charlottenburg; pe ramurile lor resarvii primii germeni ai primăverii. Veni-va și primăvera și borea cea lină va vâjei erăși prin noul frunziș. Fi-va ore atunci și pentru poporul german primăvera? Ori dora i-a fost dat să revadă numai în mijlocul său figura cea măreță a împăratului Frideric pentru ca să scie ce pte posede un popor într'unu astfel de domnitor și ce pte pierde în el? Este ore unu cântec de adio, ce-lu cântă paserile fără nici unu presmț pe arbori, pe când națiunea germană își acopere fața jălind și cuprinsă de îngrijire?“

„Multe i-a dat sorțea acestei națiuni, ea a devenit puternică și mare; dér cel ce era să-o facă fericită și liberă zace bolnav și lipsit de grai. Dcă fatalitatea ilu va răpi poporului său, acesta va deveni mai srac cu o speranță mare, care-i întărea încrederea în pace și libertate, în rezistența contra reacțiunii, și care avea să-i răsplătescă în intru, ce a câștigat cu sângele său în afară. Orele ce trec acuma, sunt ore de grea amărăciune și grije; dcă ar fi destul ca dorințele bune să le schimbe, atunci viața împăratului Frideric ar fi asigurată. Căci palatul său e încunjurat de simpatiile întregii lumii.“

Din dieta ungară.

În ședințele dela 2 [14] Aprilie a camerei ungar, deputatul ungar Franz Fenyvessy a interelat pe ministru-președinte Tisza asupra unei scrisori ce a adresat-o dietei ungar ambasadorul german din Viena, prințul Enric VII Reuss, și în care parlamentul german multămesce aceluia pentru condolențele ce și-le-a exprimat cu ocaziunea morții împăratului Wilhelm. Cuprinsul scrisorii ilu comunicase ministru Tisza camerei, dér altfel de cum l'au publicat după aceea foile din Viena. Fenyvessy găsind că textul scrisorii, cum s'a publicat, atacă dreptul public al Ungariei, a interelat pe ministru-președinte cam astfel:

„Acea scrisore nu vorbește de unu ministru comun de externe, ci de unu ministru împăresc austriac; mai de parte nu se vorbește în ea de parla-

mentele monarhiei austro-ungare, ci acolo figură parlamentul ungar ca și cum ar fi austriac. Va să dcă scrisora, cum s'a comunicat aci, a fost desfigurată. Afacerea merită a fi adusă în vorbă, fiind că avem de-a face cu acelu sistem de a cocoloși [a face mușama] lucrurile, ale căru simptome le întănim pretutindena unde e vorba de pozițiunea de drept public a Ungariei: în foia oficială, în tratatul de regulare a granițelor cu România, ba chiar în acte de curtoasiă.

„Acesta simptome“ dovedesc, că dreptul public al Ungariei nu se respectă nici aci, în anul alu 13-lea alu regimului lui Tisza, deorece nici aci nu se scie încă, că Ungaria nu e Austria și că parlamentul ungar nu e cel austriac. De aceea interelat pe ministru-președinte:

1) E autentic textul ce s'a cetit în parlamentul austriac și care s'a publicat în foile din Viena? 2) Deorece în scrisore se folosesc expresiuni, care stau în contradicere cu pozițiunea de drept public a țerii, a făcut ministru președinte pași, ca în viitor să se evite asemenea erori și să se respecte pozițiunea de drept public a Ungariei în ori-ce atingere diplomatică?

Ministru-președinte Tisza dcă într'altu parlament, înainte d'a interpela într'o astfel de afacere, respectivul deputat și-ar fi luat osteneța să cerceteze, dcă e motiv de interelare. Ca răspuns, va ceti o scrisore ce a primit-o la 7 Aprilie (Tisza arată scrisora) în limba germană, ca să nu se dcă că i desfigurează textul...

Ioșef Madarasz: Da ce, nemșese i-se scrie ministru președinte ungaresc?

Ministru-președinte Tisza: Ambasadorul german nu pte scrie nimeri ungaresc. (Paritate mare. Ministru cetesce scrisora în originalul nemșesc, din care se vede că interelant n're dreptate.) Cum s'a întemplat, că în diarele din Viena s'a publicat într'altu text scrisore, nu sciu, și nici n'impărțesce acelu concept alu scrisorii... E de dorit ca interelanții să nu se facă ridicul aducendu în discuțiune lucruri pe care nu le sciu și despre care nu sunt informați, de sunt ori nu adevărate.

După cătăva vorbărie, în care Fenyvessy dcă sistemul de cocoloșire între Pesta și Viena e cunoscut, că „Foia ordinațiunilor“ din Viena numesce pe fzm. Bauer „ministru de răboiu alu imperiului“, pe când în foia oficială ungarescă e numit „ministru comun de răboiu; și după ce Tisza răspunde că traducerea ungarescă „comun“ pentru numirea obișnuită în Austria „al imperiului“ provine încă dela contele Iuliu Andrassy și în 1868 a urmat cu consimțământul lui Deak, — discuția se încheie.

Închiderea camerelor române.

Ministru-președinte Th. Rosetti a cetit Duminecă în Senat și în Cameră acestu mesagi de închidere a sesiunii:

D-niloru senatori! D-niloru deputați! Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare expiră astăzi.

Mulțumită patriotismului d-vostre, situațiunea financiară a fost regulată la

timp și serviciile publice voru pută continua mersul normal.

În urma demisionării cabinetului precedent, se impune noului ministru datorita constituțională de a face apelul la țera într'unu terminu câtu se pte mai apropiat pentru a se manifesta libera voință a alegătorilor.

Sunt încredințat, că prin respectarea ordinei și prin moderațiune, țera va dovedi și de astădată deplina maturitate la care este ajunsă, și prețul ce-l pune pe o dreptă întrebunțare a libertăților publice.

În actuala situațiune internă guvernul va lua fără întârziere și cu totă energia măsurile reclamate de împrejurări.

Intru acesta sunt în dreptu a compta pe sprijinul tuturor omenilor de bine și eu apelez la spiritul de concordiă și de prudență pe care România în momentele importante l'a arătat totdeauna cu cea mai mare putere.

D-lor deputați, înainte de a ne despărți să ne găsim încă odată uniți în dorința cea mai scumpă ce o avem cu toți, ca să trăiescă și să prospere România.

Eu declar sesiunea corpurilor legiuitoare închisă. Carolu.

SCRILE DILEI.

După cum comunică foile ungaresc, cererea de nulitate a coredactorului „Gazetei Transilvaniei“, Stefan Bobancu, făcută contra sentinței curții cu jurați din Clușiu, a fost respinsă de Curia din Pesta în urma referatului judeului Moriz Tomcsanyi. Prin urmare rămâne condamnat la 4 luni arest și 50 fl. amendă.

Diarele ungaresc spun, că în cercul de recrutare alu Săcelelor din comitatul Brașovului, din 728 recruți români abia s'au prezentat la assentare 52, restul de 675 au fugit. „Pesti Hirlap“ dcă poporele din această monarhiă nu mai pot suferi armata, din causă că nu se respectă simțul național și religios, și că nu se respectă nici chiar limba elementelor ce constituiesc armata comună.

Se plângu de nerespectarea simțului național, religios și a limbei tocmai aceia, cari le persecută cumplit la Nemaghiari. Ce ironi! De altminte lipsa atător tineri dela recrutare și părăsirea vetrei lor e o înfierare a sistemului ungaresc de guvernare, care nu lasă în urmă decât nemulțămire și miserie.

Administrațiunea de răboiu va cere dela delegațiun unu credit special de 52 milioane fl.

Privitor la colonizarea Ciangăilor pe teritoriul dela Deva „Kolozsvar“ scrie, că s'a ațat această afacere până după seceriș, pentru ca de o parte să isprăvescă și Ciangăii acolo, în Bucovina, lucrul câmpului, ér de altă parte să fiă și „patrioți“ de aci gata spre a-i pută primi cum se cuvine. La Deva se voru coloniza 90 de familii, cărora li-se voru împărți 1200 jugere de pământ arătoru foarte bun, care era proprietatea statului. Fiindcă Ciangăii voru aduce cu ei și mai mulți copii de școlă, „Kolozsvar“ speră, că autoritățile competente voru mijloci ca la școlă de stat

„Gazeta“ iese în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumără la toate oficiile postale din intru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
La administrațiune, piața mare Nr. 22, etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplar 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

din Deva se se mai aducă cel puțin un învățător. La Huedin încă se dice, că se voru coloniza atâția Ciangăi, câți la Deva și în direcțiunea acasta, dice „Kolozsvar,“ că lucrăză cu mult zel primarul român (?) de acolo, D-anilă György.

Bieții Ciangăi nu știu ce-i așteptă! Se vede că n'au dat ochi cu cei cari s'au întors în Bucovina! Ce privește pe primarul Danila György alesu-l'au Românii, ca să servescă uneltirilor de maghiarizare, ori să vedă de interesele comunei?

Adunarea deputaților din Bucuresci a votat proiectul de lege, prin care se acordă poetului M. Eminescu o pensiuie viageră de 250 lei pe lună.

Minele de aur din Ardeal dau mereu mari cantități de aur. Minele din Ruda lângă Bradu, ce le exploatează Harkort, au dat dela începutul acestui an rezultate, care deschid acționarilor perspectiva de mari interese la capitale. Din bortele (găurile) numite ale lui Victor s'au scos dela Ianuarie vr'o 80 kilograme, prin urmare cam 900 de grame pe și în valoare cam de 900 fl. Din aceste borte se voru scote siguri, timp de mulți ani, 40 de tone pe și. In curând minele din Radna voru fi deopotrivă cu cele mai bune mine din Ardelu, precum sunt cele dela Vulcoiu lângă Zlatna și ale lui Laszlo de lângă Bradu. In curând se va începe a se lucra cu mașine americane, ca la cele de mai sus, și în minele din Almașu-Mare lângă Zlatna. De asemenea se voru începe în curând lucrările și în Boița, unde exploatează o societate engleză.

Fostul deputat ungar, proprietarul Stefan de Ocskay a fost arestat de poliția din Viena în momentul când se se sue în tren și se plece la Pojunu, unde locuiesce. In urma interogatorului ce i s'a luat, a fost predat tribunalului. Ocskay e acusat de actrița angagiată în Berlinu Alwine Bussetti, cu care elu în timpul din urmă a stat în intime relațiuni, că i-a furat o sumă mare de bani.

Correspondența „Gazetei Transilvaniei.“

De sub Măgura, Aprilie 1888.

E lucru știut, că puternicii din provincia sunt aceia, cari seduc și împing guvernul prin sfaturile și denunțările lor la acte violente și nesocotite în contra naționalităților, la însușirile acestora dice d-lu Tisza: „Ținuta naționalităților e cauza, că nu se pôte face pentru ele nimic — afară de rău — Aceștia sunt dospelă tuturor acelor

demersuri nefericite, ce vinu din partea guvernului asupra naționalităților. Dér ce au acești puternici provinciali în contra naționalităților? Nimicu, decât că-și temu olele cu carnea de inteligința nemaghiară.

Un nou act de asemenea natură agită spiritele preoției și inteliginței române din Sălagiu.

Vrednicul protopop și Românii bravu d-lu Teodoru Popu, încă sub Episcopul de fericită amintire Alexi fu denumit în anul 1862 de parochu în Ortelec, conferindu-i-se totodată ca filia Zelău, care e în imediată apropiere. Aici există preparandiă de stat, care dela înființarea ei a fost și este cercetată de tineretulu român, prin urmare era necesar a se îngriji de instrucțiunea acestui tineret în religiunea propriă, care este cea gr. cat. La cererea senatului preparandialu, care scia pre bine, că numai bravulu protopop amintit e în stare a suplini un golu așa de simțit ca acesta, fu denumit în a. 1871 prin Veneratul Ordinariatu de Gherla ca propunător de religiune la acelu institut pe lângă o remunerațiune de 100 florenți. Dér vedându, cătu de puțin pondu pune chiar și ministrulu instrucțiunii pe unu obiectu de propunere atât de însemnat și considerându ca unu prețu de batjocură suma amintită refușă a primi acestu postu. Refușă a doua, refușă a treia oră, când în fine i se scrisese dela Gherla, că se se primescă. S'au abdicat de Ortelec și Zelău, ca să se pôtă denumi acolo altu preot cu obligațiunea de a propune și religiunea la acelu institut. Astfelu constrinsu primi.

Totu din anul 1862 își eserciă numitul protopop și dreptulu de catechisatoru la institutul corecționalu din Zelău, ca singuru competentu, fiind Zelău o filia concredută administrării D-sale. La începutu, până când acestu institut a fost sub supraveghierea comitatului, primia ca lăfa pentru acasta 100 fl., devenind însă mai târziu sub inspecțiunea Tribunalului regescu, „puterniciu“ voră a-i reduce lăfa la 30 fl., dér fiind-că d. protopop refușă a mai propune, i-se satori érași o lăfa mai mare, dér totuși numai de 80 fl.

Și ce se vedu acum? — Denumit și întăritu fiindu d-lu protopop în regulă de singurul foru competentu, de Măritulu Ordinariatu, „Măriei Sale“ inspectorului școlar i trăsese prin minte a-lu delătura dela preparandiă, ér fisculu regescu dela catechisarea prinșonierilor, în sensulu rescriptului ministerialu, alu cărui număr ilu reproducu, dér date, argumente și cauze — ca'n palmă.

Intru aceea „Măria Sa“ inspectorulu basatu — cum credea elu — pe puterea ultimatului se, se pune în tégu pe sub mână cu unu altu preot, de care, durere!, s'a aflatu în diecesa noastră; însă Ilustritatea Sa Episcopulu, care n'a știut nimic din totu lucrulu, li-au stricat totă treba, căci până când „Măria Sa“ se tocmea cu preotulu, nu prea genant, alu cărui nume ilu retacu, Ilustritatea Sa, informatu fiindu despre totă afacerea prin d. protopop, care scrisese apriat, că „deorece nici inspectorulu, nici fisculu, nici Inaltulu ministeriu nu l'a pus, nu se consideră a fi delăturate din oficiu

de aceștia, ci numai de Ilustritatea Sa Episcopulu“, care, cu dreptu, indignându-se de o așa ingerință, cum e și a „Măriei Sale“ inspectorului, decisă a se propune și mai departe totu prin numitul protopop religiunea, indeplinind totodată și catechisarea prinșonierilor și tôte funcțiunile bisericesci de mai înainte.

Demnă și vrednică de laudat e în totă afacerea acasta ținută Ilustrității Sale Episcopului nostru, care nu numai că nu voiesce a se abate dela dreptulu se, în sensulu căruia singuru densusu i compete aici dreptulu de denumire, ci dogenind pe preotulu ușuraticu, care pe sub mână intră în tégu cu inspectorele, l'u opresce de a primi propunerea referitoru la preparandiă din Zelău, și intréga afacere, privindu-o de a Sa, o ia sub scutul și patronarea Sa înaltă!

Și acum se vedem pentru ce ore nu începe în „inima Marielor sale“ bravulu protopop? Etă cauzele persecuțiunii:

1. Pentru că a luat parte la conferința națională din 1881 ținută în Sibiu, a fost ales în comisiunea celor 30, cari au compus „Memorandulu“, despre cari diceau ei în public: „toți aru fi vrednici de spențurătoare!“ 2. Basatu pe legea din 1868 a naționalităților, ca parochu, tôte scrisorile oficiose și estrasele matriculari nu voiesce a-le estrada decâtu numai româneșce. 3. În tôte scrisorile sale oficiose adresate comitelui supremu, vice-comitelui, precum și oficiului pretorialu și primariulu, corespunde numai și numai româneșce. 4. Neprimindu-i-se însă din partea vice-pretorelui 2 acte scrise ast-fel, ér din partea primariului mai multe, dintre cari unele, traducându-le, sili pe protopop a solvi taca traducerei; apelându deci în anul trecut ambele cauze la vice-comite, acesta, ca se-lu pôtă obliga pentru totdeuna a scrie ungușce, l'u declară în comitiva sa cătră ministru ca „felsöbbl egyházi hatóság“, care este numai episcopulu se consistoriulu, și — rimum teneatis amici — ministeriulu internelor lasă pe locu acestu argumentu! Și în urmă: 6. Pentru-că, pe lângă tôte șicaniile și terorizările lor de acestu soi, bravulu protopop nu se intimidă de locu, ci încă „îndrăznesce“, spre mirarea lor, a ținé de 2 ori adunări în Stirciu, unde în ambele, alesu de președinte, după-ce delegații veniți dela Sibiu și făcū darea de semă, protopopulu vorbeșce fără frică și cu curagiu poporului neputându-și ineca indignațiunea față cu demersulu alegerilor, nici chiar față în față stându cu „Măriele sale“ propretorele și inspectorele de dare Zeitler, cari cu cei susu amintiți sunt totu de una și aceeași pănură.

Astfel dér până când unu din puternicii țilei înfrică și teroriză, alți se gerăză chiar și în afacerile și drepturile bisericești nostre, independente de ale statului, și se silescu din răspuțeri, precum se cuvine unor mameluți din cei mai mici, prin denunciări la ministeriu a delătura din postul se conferit de Măritulu ordinariatu pe unulu dintre cei mai conscii și bravi dintre protopopii noștri.

Îndrăsnit-ar fi ore acesti puternici

a face asemenea cu unu preot rom. cat. se reformat?

Fiindu principiile partidelor politice, menite a fericu statulu, forte schimbăcișă, de altă parte învățăturile bisericești fiindu eterne, probate de a ținé la olaltă și fericu omenirea, statur și societăți: ingerința ori-cărei partide politice domnitore în jurisdicțiunea bisericești, ce privește totfelulu de funcțiuni bisericesci, e unulu dintre acele lucruri, față cu cari trebuie se sune din gura bisericești unu puternicu și nestrămutat „non possumus.“

Fără de acasta vomu ajunge ad mână ca puterea civilă se ne hierotonisescă preoți, se-i dispună în funcțiuni, ba se ne întocmescă și dogme nouă, firesce după placulu și folosulu se.

Nu pretindem, că în aceste timpuri critice autoritățile nostre bisericesci se ne facă politică... Dér și mai puțin așteptăm, se se facă luntre și punte politice de și. Liberă trebuie se fiă biserica de ori-ce umilire rușinătoare. Chiar pentru aceea trebuie se-și scie apéra jurisdicțiunea în cele sufletesci față cu ori-ce ingerință.

Noi, preoți, așteptăm cu nerăbdare, deși cu tôte încrederea, în energia Episcopului nostru, se vedem rezultatulu acestei cauze. Firesce că până atuncu prinsonierii gr. cat. din Zelău rămân fără de mângăere și învățătură sufletescă, potu fi nemărturisiti și necumineați pe santele sərbători; dér ce le pasă urđitoriloru acestui act de nise bieți prinsonieri, când e vorba se-și facă chefulu?

Unu preot român.

Branu, în 10 Aprilie 1888.

Binevoiti a da locu în colonele prețuitei „Gazeta Transilvaniei“ unei scurte descrieri despre ocupațiunea și starea locuitorilor din fosta comună colectivă Branulu — ce astăci formăză 10 comune mici în urma separării din an. 1885 — față de trecut și greutățile ne-suportabile ce întâmpină în tôte țilele.

In anul 1850 avea Branulu o populațiune de 12,000 locuitori, toți Români și mai toți economi de vite. Acești economi erau împărțiți în 57-60 țerle mari, care numărau peste 220,000 de oi, apoi cireți de vaci și herghelii de cai, cari se țineau la pășune prin bălțile și șesurile României, prin Dobrogea și Bulgaria, de tōmna și până primăvera în luna lui Maiu, când se aduceau la pășunitu în munții de lângă frontieră (caci oile nu pôteu suferi căldura cea mare la câmpia), unde le tundeau și le întercau și de aici puteau cu ușurință transporta acasă produsele lor, cu un cuventu puteai dice că Brănenii sunt economi în tōtă puterea cuvântului. Dela această economie se bucurau de vite frumose, așa că nu le pasau când aruncau în buzunarulu vre-unu domn, cum era pe atuncu, câte câți-va galbini, ca să pôtă sta de vorbă cu elu și se-și pôtă căpeta nițică dreptate de care avéu lipsă, în fine Brănenii erau în stare a

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

(3)

INIMOSULU.

Poveste.

N'a trecut câtă ai da odată, de doué ori cu amnariulu și peșcele aci.

— „Dragu domnulu meu, ce dorințe ai?“ — dice peșcele. „Eu sunt mai marele tuturor neamurilor de peșci, am lăsat cuventu ca să s'adune într'o clipită de ochi pești câtă frunză și érbă, — ce ne poruncești aceea vomu face.“

Și s'adună, mă rog, atăta sumetenie de peșce, de nu i încăpea lumea. Incătrău te uitai numai de peșci dai cu ochii. — Mai mincinosu cine nu crede.

— „S'emi scoteți iepele la ivelă, fiă și din inima pământului!“ — dice Inimosulu.

Pe locu se împrăștie peșcii în tôte cele patru părți ale lumii și dau de iepe în fundu de mare. Se înțelege, c'au trebuit se iase afară, că peșcii le sgândăreau de tôte părțile, de nu era chipu să mai pôtă sta acolo.

Inimosulu le-a aruncat căpăstrulu în capu și, urcându-se călare pe una, le duce acasă și le dă babei în semă.

— „Bine! — dice baba — vomu vedé mână-și, ce are să fie.

Câtă venin se adunase în inima ei, singură v'pôte spune.

Se duce în grajd și dă pe iepe c'o furcă de fieru pân'o trecu sudorile.

— „Și cum de v'au aflatu érași ticăloșelor?“

— „Ne-amu ascunsu stăpană cum am știut noi mai bine, — ne-amu ascunsu dreptu pe fundu de mare, dér n'a fostu puțină. Au venit la peșci câtă frunză și érbă și ne-au eșit de-acolo cu nepusă masă, serăcutu de noi, — c'amu ajunsu ca nișce oi ale nimenui.“

— „Mână-și se veniți acasă, îndată ce Inimosulu așpeșce. Aflu eu acu și de cocușulu lui. — M'ati înțelesu?“

— „Da, stăpană, te-amu înțelesu și vomu face întocmai!“

Cum e mână Inimosulu ér era cu iepele afară la câmpu.

Când simțesce, că are să vină bōrea aceea de somn aducătoare, — légă capetele căpăstrelor de sine și așa se culcă. Iepele însă s'au deslegat chitinelu și ușdri pân' acasă.

Pe când se tredeșce Inimosulu, iepe ca'n palmă.

Ce se se șcie elu face? Parulu celu golu îi vine mereu în minte și, fiindu asta cea din urmă și din anu, se simțesce, par-că nu-i elu Inimosulu, ci unu altulu, te miri cine.

— „Han-Tătaru m'a făcutu s'emi punu tocmai capulu în jocu. Pare-mi-se, că nu multu o se'mi cânte cuculu; — își dice elu în sine.

De-odată îi vinu aminte vorbele vulpei. Scote cei trei per din straiță și suflă una peste ei.

N'a trecut câtă ai da odată, de doué ori cu amnariulu, și vulpea aci.

— „Dragu domnulu meu, ce dorințe ai?“ — dice. Eu sunt vulpoiulu celu mare și tare, căpetenia întregului neam. Am lăsat cuventu ca să se adune într'o clipită de ochi câtă frunză și érbă, — ce ne poruncești, aceea vomu face.“

Și s'adună, mă rog, atăta spuză de vulpe, încatu nu le încăpea lumea. Incătrău te uitai, numai de vulpi dai cu ochii.

— „Iepele acelea se mi le scoteți la ivelă, fiă și din inima pământului, — dice Inimosulu.

Pe locu mi-se împrăștie ele, vulpile, ca fărina orbului, în tôte cele patru părți ale lumii. Adurmeacă ele și află, că iepele sunt acasă la baba și anume: hōța de ea le-a schimbatu în trei ouă, pe cari le are sub sine în patu, ca și când ar sta se le clocescă.

Cum aude Inimosulu o șcire ca aceea, rămâne numai gheață în spate și numai șcia, că pe ce lume este. Avea frică, vedeți dumnea-vōstră, dragii moșului, și încă frică, nu glumă.

— „Nu te supera, — dice vulpoiulu. Baba aceea are în podu unu odoru de cocuș, pe care nu l'ar da pe lumea tōtă. Noi, vulpile, parte ne vomu urca în podu, la cocuș, parte vomu încungiura casa și omu face unu tărăboiu, de se se duca veste și cântecu. Cu gălăgia noastră trebuie s'o sculam de pe ouă și s'o scotem afară. Tu, Inimosule, vei sta undeva pitulat și, vedându pe babă eșind, te furișezi în casă, pui mână pe ouă, le atingi cu căpăstrulu și ai iepele în mână.“

Așa și facu.

Inimosulu își pierde urma sub o covată întorsă cu gura în jos, — vulpoiulu celu bētrânt și cu câteva mai făr

da dări directe, indirecte, erariali, comunali, cu ună cuvântă totu ce li-se cerea fără să simțā vr'o lipsă*)

În anul 1857 după descripția numără Branul 10.300 locuitori, la anul 1870, 9200 locuitori și la anul 1880 abia 8000 locuitori, așa că într'unu restimpț de 30 ani a scățut cu 4000 locuitori, apoi economia s'a redusă la nulă, căci abia se mai potū afla de presinte vr'o 6—7 tēre micē cu vr'o 8—10.000 oi, dēr și acestea suntū espuse perirei, economia de cai s'astinsū cu totul, cu economia de vite cornute în România abia se mai ocupă unulū în totū Branul.

Causa nimicirei economiei este strimtorarea locurilor, împărțirea pământului între locuitorii din România, mărimea tacselor de pășunită, oprirea de a mai merge în Dobrogea și Bulgaria, și dările ne mai suportabile, apoi rēsboliul vamalū a pusū capētū, fiindū bieții economi expuși șicanelorū oficianților dela frontieră.

Astādī mai toți locuitorii brăneni își agonisescū pānea de tōte dīlele pentru ei și familiile lorū numai prin lucrul mânălorū ca dīlerī, și unde? nu aici, căci în acestū ținutū nicī lucru nu se află, ci în România, unde bietulū brănenū lucră câte 4—5 sēptemāni și vine acasā cu bănișorii ce au căștigatū de plătesce darea și arunculū și cu cei mai rămāne cumpērā mălaiu la copii și ērā se duce de unde a venitū, și așa în continuu este totū călătorū peste graniță.

Dēr și acēsta ar mai merge, decā n'ar fi alte pedecē și mai mari, căci spre a se împărțāsi bietulū dīlerū cu unū certificatū pe 5 dīle sēu cu pașaportū pe unū anū, trebuie mai întâiu să solvēscā darea regiā intrēgā și decā este supusū și la tacsă militarā, trebuie și pe acēsta să o solvēscā pe doi ani înainte, căci la din contrā se respinge cu orīce cerere de cătrā oficiulū pretorialū și vice-comite, — și decā implinescū aceste condițiuni, pașaportele se capētā fōrte anevoie, cam dela 2—3 luni.

Ți vine să cređi dicala poporului de aici „că de când amū ajunsū sub comitatulū Făgărașului s'au imulțitū greutățile și ne-a coplesitū sērăcia“, și e dreptū, căci când Branulū se ținea de comitatulū Brașovului, era fōrte ușorū pentru brăneni, căci mergēndū la Brașovū spre a'și vinde și cumpēra cele de lipsă, pe atunci își isprāveau și afacerile oficiose ce aveau, și acēsta cu perderea de o dī, pe când la Făgărașū trebuie să pērdā omulū celū puținū 3 dīle de

verā și numai în acea causā, pentru care este silitū a merge, apoi negreșitū că speșele suntū întreitū de marī; apoi vrēndū cineva a'și cere concesione pentru construire de firēștrēu, piuā, dērste și a. trebuiū să plătescā spese comisio-nali preste 100 fl., cum s'a mai întēmplatū, pe când dela Brașovū arū fi de ajunsū 20—30 fl.

Nu este destulū că Brănenii plătescū o dare directā de preste 16.000 fl., dare indirectā și competențe peste 3000 fl. arunc comunali preste 4800 fl., apoi s'a mai pusū o sarcinā de 4% la fl. de dare, care credū că în nicī unū comitatū nu se mai aflā, de vr'o 3 ani solveau Brănenii pentru casa comitatului câte 2%, acum s'au urcatū la 3%, și 1% pentru fondulū de pensii alți oficianților comitatensī, care dau o sumā de 5—600 fl. v. a. în totū anulū, așa dērā arunculū comunalū se urcă la 40—50 cr. de florinulū de dare, plus 30 cr. ca relutū de drumū de fiăcare familiā. Apoi se se mai mire cineva că scade și sērăceșce poporulū. (Abstragēndū dela aceea că eruārile de fugari de miliția, care se facū în totū anulū pro forma cerū o sumā de parale, oficianților comunali li s'a complicatū lucrulū prin nouē reforme, cu deosebire în administrarea de bani, așa că unū bietū casarū comunalū, care este plătitū cu 20 fl.—40 fl., este silitū să pōrte câte 6—7 jurnale, pe când pānā acum era de ajunsū unū jurnalū de cassā și altulū pentru încassare, de a administra dările ce se cereau fără ca să rămānā restanță.)

Cererile sēu petițiunile pentru concesionū industrialī și comercialī se respingū de oficiile politice, decā se recurezā la oficiulū de vice-comite; nu sciu, nu cetesce nimenea recursulū și pertractarea premersā, sēu că referentulū nu scie a-lū resolve în altū modū, căci tōte se respingū după unū calapodū; totū astfel se urmēzā și cu recursele în contra decisiunilorū în cause de transgresiunī de pădure, de câmpū ș. a., cu unū cuvētū bietulū poporū geme sub sarcinile ce dīlnicū îlū gārbovescū, fără a'și afla vr'o mângāiere câtū de micā.

Din cele pānā aci arātate se pōte deduce, că locuitorii brăneni ne mai avēndū nicī unū isvorū de căștigū și ne mai fiindū în stare a suporta greutățile ce întēmpinā, suntū siliți a'și continua emigrarea începutā încă de prin anulū 1880.

Totū ce au pututū ține Brănenii pānā astādī este moralitatea, de care se bucurā și astādī și carea le-a pututū multū ajuta.

Unū brăneanū.

*) Prin unele părți și astādī se mai crede că oficianții din Branū se bucurā de venite mari și la orīce organizare se întrecū atari concurenți, nu sciu că astādī Brănenii mai n'au după ce bea apă.

Intēmplări diferite.

Răniți. La spitalulū civilū din Sibiu 'au adusū din comuna Seliște doi omeni greu răniți cu lovituri de toporū.

Spēnduratū. În Turnișorū s'a spēnduratū în podulū grajdului lui George Huber unū lucrătorū alū acestuia anume Toma Popovici, în vērștā de 74 ani. Se dīce că s'ar fi sinucisū din cauza relei tractāri ce o suferia dela fu-sēu.

Mamā spurcatā. La stavilarulū morii din Șelimberū nisce lucrătorī au găsitū cadavrulū unui copilū în vērștā de 3—4 dīle, care, precum a constatatū comisiunea de anchetā, a fostū anume aruncatū în apă. Pānā acum spurcata mamā n'a fostū găsitā.

Furtū. La 20 Februarie n. s'au furatū din casa lui Stefanū Manta din Cornești, cu ocașunea tērgului, haine în prețū de 50 fl. În urma cercetārilor, s'a descoperitū că hainile se aflā în Crișū. De-ōrece și aci s'au furatū din vr'o deșce case bani, unelte economice, oi, pasēri, vinū ș. a., gendarmii isbutirā să descopere pe hoți, cari suntū nisce țiganī corturarī din Crișū și din altā parte. Hoții au fostū predați judecātoriei de cercū.

Focū. În pădurea Hiria în grajdulū unui locuitorū din Nociștū isbuclinidū focū. au arștū, pe lângā alte obiecte, 2 vaci și unū vițelū, tōte trei vitele ale lui Ionū Neamțū din Olțina. Paguba e de 155 fl. Asiguratū nu era nimicū. — În Dotca suferi locuitorulū Ioh. Wagner, în urma unui incendiu, o perdere de 100 fl. În Voila, totū în urma unui incendiu, a suferitū, locuitorulū Hermann Krauss e pagubā de 130 fl.

Scāpatū de nenorocire. Trenulū de marfā Nr. 351, ce circulā între Sighișora și Brașovū, a isbitū lângā cantonulū Nr. 208, unde peste linia feratā trece șoseua, unū carū sēcuescū încārcatū cu lemne. Cārășulū Samuel Sandor din Agiagfalēu și caii sēi au scāpatū cu viețā.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū „Gaz. Trans.“)

Pesta, 18 Aprilie. Deputații Kaiser și Zay publicā o declarațiune, care dīce că tendința ambilorū articuli din „Kreuzzeitung“ invōlvā unū amestecū destructivū, nechematū și nelealū, și că în nicī unū casū nu se aprobā de totalitatea Sasilorū ardeleni, căci Sasulū considerā totū așa ca și Maghiarulū de o datoriā naționalā de onōre a ține susū, a ocroti și a apēra constituțiunea, vađa, interesele de viețā și pacea internā a statului, care suntū unū scutū alū cetățe-

nilorū sēi, și nu se vorū mai lāsā a fi căștigatī pentru intrigī absolutistice. (Kaiser și Zay suntū deputați sași, dīși naționali, cari facū parte din opozițiunea unгурescā. Red).

Berlinū, 18 Aprilie. Aparițiunile bronchitice s'au împuținatū în mod însemnatū, frigurile au mai slăbitū, nōptea a petrecut' o mai bine, starea generalā a sănētații e mulțamitōre. Înainte de amēdū a ascultatū trei sferturi de orā raportulū lui Albedyll. La amēdū apārū la ferēstra odāii de lucru și fū entusiasticū salutatū de publiculū adunatū înaintea castelului.

Cursulū pieței Brașovū

din 4 Aprilie st. v. 1888

Bancnote romānescū	Cump.	8.57	Vēnd.	8.59
Argintū romānescū	„	8.52	„	8.55
Napoleon-d'orī	„	10.03	„	10.05
Lire turcescū	„	11.33	„	11.36
Imperial	„	10.33	„	10.36
Galbini	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescī	„	104.50	„	105.50
Discountulū	„	6 1/2—8%	pe anū.	

Cursulū la bursa de Viena

din 17 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurū 4%	96.65
Renta de hārtiā 5%	84.95
Imprumutulū căilorū ferate ungare	150.20
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	95.75
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	110.25
Bonuri rurale ungare	104.40
Bonuri cu clasa de sortare	104.20
Bonuri rurale Banatū-Timișū	104.20
Bonuri cu cl. de sortare	103.90
Bonuri rurale Transilvane	104.—
Bonuri croato-slavone	103.25
Despāgubirea pentru dijma de vinū unгурescū	99.75
Imprumutulū cu premiulū unгурescū	121.40
Losurile pentru regularea Tisei și Sēghedinului	124.30
Renta de hārtiā austriacā	77.90
Renta de argintū austriacū	80.30
Renta de aurū austriacā	110.40
Losuri din 1860	133.60
Acțiunile băncei austro-ungare	863.—
Acțiunile băncei de creditū ungur.	289.50
Acțiunile băncei de creditū austr.	268.—
Galbeni împērātescī	5.97
Napoleon-d'orī	10.05 1/2
Mārē 100 imp. germane	62.42 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	127.05

Bursa de Bucuresci.

Cotā oficialā dela 6 Aprilie st. v. 1888.

	Cump.	vēnd.
Renta romānā 5%	90.—	91.—
Renta rom. amort. 5%	92.3/4	93.—
Renta convert. 6%	89.—	89.—
Impr. oraș. Buc. 20 fr.	35.—	36.—
Credit fonc. rural 7%	104.1/4	104.—
„ „ 5%	89.—	89.—
„ „ urban 7%	102.1/4	102.3/4
„ „ 6%	95.1/4	96.—
„ „ 5%	85.1/2	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei.	10.15	10.20
Ac. de asig. Dacia-Rom.	2.20	2.30
Ac. de asig. Naționalā.	198—	200—
Aurū contra bilete de bancā	17—1/2	17 1/2
Bancnote austr. contra aurū.	2.18	2.2

Editorū și Redactorū responsabilū:
Dr. Aurel Mureșianu.

obrazū se urcă în podulū casei la cocoșū, ēr' cele multe încungirā casa și dau a schilālui de să te iai de unū gândū, nu altceva.

Baba din patū, cum aude cīrăitulū cocoșului, pe care îlū avea dragū ca lumina ochilorū, se ia de unū gândū.

Ce să fie?!

— „Fugī balā dela cocoșū, că de esū afarā te scarmānū, fugī, că estū! — striga baba câtū o ținū plumānile.

Vulpoiulū celū bētrānū însă, de unde! Nicī una, nicī douē, apucā de gātlanū pe cocoșū și dā a'lū stringe, încātū se trecuse de glumā. Asta și baba bine o audea.

Se cobōrā din patū și hai pe ușā afarā. Cum vede atāta mulțime de vulpi, tōte cu dinții ringiți, — uitā de sine, nevēdēndū pe Inimosulū, și raita în podū.

Acesta, câtū ai bate în palmi, ese de sub covatā și, intrāndū în casā, face după cum vulpoiulū celū bētrānū îlū povățuise.

— „Na! — dīce elū cătrā babā, aci țisū iepele. Anulū mi l'am implinitū și dreptū simbrīā am sē capētū fata.“

— „Bine! — raspunde baba, ce sta

sē crepe de mānie, — ai făcutū anulū cu credință, se țt-o alegī din tuți-tri, neroculū te-a bate.“

Dēcā fata nu'și făcea sgārietura sciutā, era peste pōte ca s'o brodescā. Așa însă 'și-a vēdūtū visulū cu ochii.

Peste nōpțe dīce fata cătrā Inimosulū:

— „Audi bārbāțele, ce dīcū eu?

Noi sē facemū, ce facemū, sē ne pierdemū urma iute și degrabā. Mama asta a mea e curatū dracū împelițatū și'ți māncā ea capulū, când nicī nu visezi. De parū totū nu scapi, dēcā mānemū aci; eu așa dīcū și rēu nu te invēțū, Dumneđeu vede că-i de-asupra.“

— „Sē mergemū dēr puiule, sē plecāmū numai decātū,“ — dīce Inimosulū, care nu uitase încă frica de erī.

Înainte de a-și lua tālpașica, fata scupā de trei ori, în trei locuri, încuie ușa și du-te.

Baba se scōlā pānā'n diuā și hai sē vađa de tineri. Când la adecā ușa încuiatā. — Hm! multū dormū! își dīce.

Mai așteptā câtū mai așteptā și ēr se duce la ușā. Ușā totū încuiatā. Nu i-se pare, nu, de locū.

— „Da voi sculatu-v'atī?“ — strigā ea de-afarā.

— „Sculatū da! — raspunde scui-patulū de lângā patū.

— „Da focū făcut'atī?

— „Făcutū da! — dīse scui-patulū de lângā vatrā.

— „Da'n casā māturatū e?

— Māturatū, raspunde scui-patulū celū dela ușā.

„Hm! — Totū îi mai lasū încă;“ — și se duce baba din nou.

Peste puținū se'ntōrce din nou; ușa mereu încuiatā. O sparge numai decātū. Când colea, ia tinerii, dēcā ai de unde!

Se cătrāneșce, de nu'și aflā starea.

— Alū dracului 'mā-o cōpeșī Inimosule, dēr las' pe mine, eu 'ți-s popa! — dīce și se ia la drumū pe urma lorū.

După-ce merge ea, câtū merge, — c'o falcā'n 'naltulū ceriului cu alta'n adēncul pământului, ēt'o, că'i mai ajunge!

— „Ai! da mē și arde'n driculū spatelorū, — dīce Inimosulū; — dragoste! ore ce pōte sē fiā?“

— „Ui-te înapoi și vei vedē!

— „Amū-i amū!“ — dīce Inimosulū. N'o sē scāpāmū nicī în gaurā de șōrece de a ei urgīā.“

— „Sē ne dāmū de trei ori peste capū, apoi ce-a fi de capulū nostū!“ — dīce fata.

Ea se face unū lacū de lapte câtū e mai mare, ēr elū unū rățoiu, ce'nota pe lacū totū în cercuri.

Sosesce cea numai gāfāindū și hai sē ademenescā ea rățoiulū cu: ruța mamii, ruța, ruța, dēr de unde? Când ea era la o margine, rățoiulū la cealaltā, încātū baba și mai tare se ostenise.

Vēdēndū, că nu merge, se pune sē sōrbā laculū întregū. A totū bēutū, a totū bēutū pān' a plesnitū, de-a eșitū ērāși afarā totū laptele din ea.

Tinerii se fact cum fuseserā și mai înainte, se'ntōrcū la curțile babei și fact unū ospēțū ca acela, pe unū fundū de fedeleșū de s'a dusū veste și poveste.

Apoi au trāitū în pace și dragoste și trāiescū și ađi, — de n'orū fi muritū.

Mē urcaiu pe-o cōsā ruginōsā și vē spuseiu o poveste mincinōsā.

Gr. Sima alū lui Ionū.

De închiriat

dela Sf. Mihail 1888 incolo, sunt următoarele realități afă-tore în suburbiiu Seheiu:

1. Casa Nr. 1388 în Prund; ;
2. Casa Nr. 1391 în Strada mare;
3. Casa laterală Nr. 1451 în Gróveri.

Informații mai de aproape da episcopul, D-ia Sterie Singhe, Prund în Seheiu.

Epitropia parohială a bisericii române
ort. răs. dela Sf. Nicolae.

„ALBINA“

Institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOVU.

Scrisuri fonciare de 5%

Institutului de credit și de economii „ALBINA“
în Sibiu.

Aceste scrisuri fonciare notate la bursa din Budapesta aduc 5% interese și oferă **siguranța cea mai mare**, fiindu-le asigurate:

1. prin ipotecă mai mare ca **întreia**, care adică în-trece siguranța pupilară usitată.
2. Prin un fond special de garanție prescris prin lege de **fl. 200,000** elocote în efecte publice sigure.
3. Prin **tota cealaltă** avere a institutului.

Cuponi de interese se plătesc, fără de nici o sub-tragere, la semestr, în 1 Ianuarie și 1 Iulie la casa in-situtului în Sibiu, la subscrisa filială în Brașov și la „Banca comercială ungară“ în Budapesta. La cerere pe scrisurile fonciare se dau împrumuturi până la 90% a va-lorei lor de curs pre lângă 5 1/2 % pe an.

Scrisurile fonciare se rescumpără în valoarea lor nominală ceă mult în 30 ani, prin tragere la sorți în totu anul. Ele se adă de vândare în cursul ghei de fl. 98.50 la

Filiala din Brașov

a „ALBINEI“, institut de credit și de economii.

Oarele de birou sunt dela 8 a. m. până la
2 p. m.

Se deschide abonamentu pre anul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diar beletistic și enciclopedic-literar — cu ilustrații. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a luni în numer cãte de 2—3 cõle cu ilustrații frumoșe; și publicã articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. socialã a Romãnilor de pretutindena, precum și a celorlalte poporații din patriã și strãinatate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face cãte o orã plãcutã familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indiviilor din familiã o petrecere nobilã și instructivã. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pentru Romãnia și strãinãtate 10 franci—lei, plãtibili și în bilete de bancã ori marce postalã.

PREOTULU ROMÂNÜ. Diar bisericesc, scolar și literar — cu ilustrații. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare cãte de 2 1/2—3 1/2 cõle; și publicã portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrații, — mai departe articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbãmẽnunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescã, scolasticã și literarã. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. — pentru Romãnia 10 franci—lei, plãtibili și în bilete de bancã ori marce postalã.

Colectanții primesc gratisu totu alu patruea esemlaru.

Numeri de probã se trimitu gratisu ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura și urmãtoarele cãrți din editura proprie:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romãni, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silãsi. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincãi. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbii romãnesci în vorbire și scriere înveritatã și aprețiatã de Dr. Gregoriu Silãsi. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. cãte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tõte trei împreunã 1 fl.

Cuvõtãri bisericesci la tõe sãrbãtorile de peste anu, de I. Papiu. Unu volumu de preste 26 cõle. Acest opu de cuvõtãri bisericesci întrece tõe opurile de acestu soi aparute pãnã acum — avõndu și o notiã istoricã la fiã-care sãrbãtoare, care aratã timpul intrõducerei, fãsele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilitu respectiva sãrbãtoare. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzariulu. Novelã originalã de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelã de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealulu pierdut. Novelã originalã de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui omu de bine. Novelã originalã.—Continuarea novelei: **Idealulu pierdut** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fãntãna dorului. Novelã popularã de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladã de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elu trebuie sã se însõre. Novelã de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Branda seu Nunța fatalã. Schițã

din emigrarea lui Dragoșu. Novelã istoricã naționalã. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istoricã dupã Wachsmann, de Ioanũ Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilaria. Schițã din sfera educațiunei. Dupã Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Hermanu și Dorotea dupã W. de Goethe, traducțiune liberã de Constantinũ Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediã în 5 acte dupã Euripide, tradusã în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediã în 5 acte dupã Euripide, tradusã în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comediã în 5 acte, dupã Augustu Kotzebue, tradusã de Ioanũ St. Șuluțu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicã ținutã în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicõra, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina Romãniei. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și violele, poesii populare, culese de Ioanũ Popu Reteganu. Unu volumu de 14 cõle. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosã seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sãtenului Romãnu. Cartea I, II, III, IV, cuprindũ materii foarte interesante și amusante. Prețulu la tõe patru 1 fl. — cãte una deosebũ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Prețulu 30 cr.

Colectã de recepte din economiã, industriã, comerciũ și chemiã. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scõlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptãru teoreticũ și practicũ pentru invõtãmõtulu intuitivũ în folosulu elevilor normalũ (preparandialũ), a invõtãtorilor și a altorũ bãrbați de scõlã, de V. Gr. Borgovanu, profesorũ preparandialũ. Prețulu unui esemlaru cu porto francatũ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nõstrã pedagogicã abia aflãmũ vre-unũ opu, întocmitũ dupã lipsele scõlelor nõstre în mësura în care este acesta, pentru aceea ilũ și recomandãmũ mai alesũ directorilorũ și invõtãtorilorũ ca celorũ în prima liniã interesatũ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romãni. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbii romãne pentru scõlele poporali în trei cursuri de Maximũ Popu, profesorũ la gimnasiulu din Nãseudũ. — Manualũ aprobatũ prin ministeriulu de culte și instrucțiune publicã cu rescriptulu de datũ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbii romãne lucratã pe base sintactice de Ioanũ Buteanu, prof. gimn. Unu volumu de peste 30 cõle. Prețulu 2 fl.

Manualu de stilisticã de Ioanũ F. Negruțu, profesorũ. Opu aprobatũ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publicã cu rescriptulu de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicã foarte bogatã a acestui opu — cuprindõndũ compozițiuni de totũ soiulu de acte obveniente în referințele vieții socialũ—se põte întrebuița

cu multũ folosũ de cãtrã preoți, invõtãtorũ și alți cãrturarũ romãni. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mẽ uita. Colectiune de vier-surũ funebrealũ, urmate de iertãciuni, epitafiã ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducõtore la propunerea calculãrei în scõla poporalã pentru invõtãtorũ și preparandũ. Broș. I. scrisã de Gavrilũ Trifu profesorũ preparandialũ. Prețulu 80 cr.

Cele mai eftine cãrți de rugãciuni:

Mãrgãritarul sufletului. Carte bogatã de rugãciuni și cãntãri bisericesci foarte frumoșe ilustratã. Prețulu unui esemlaru broșuratũ e 40 cr., legatũ 50 cr., legatũ în pãnã 60 cr., legatũ mai finũ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legãturã de luxũ 1.50—2.50

Micul mãrgãritaru sufletesc. Cãrticã de rugãciuni și cãntãri bisericesci — frumosũ ilustratã, pentru prunci scolarũ de ambe secsele. Prețulu unui esemlaru broșuratũ e 15 cr., — legatũ 22 cr., legatũ în pãnã 26 cr.

Cãrticã de rugãciuni și cãntãri pentru prunci scolarũ de ambe secsele. Cu mai multe icõne frumoșe. Prețulu unui esemlaru e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Sãntei Vergure Maria a Nãscõtorei de D-đeu urmatũ de mai multe rugãciuni frumoșe. Cu icõne frumoșe. Prețulu unui esemlaru speditũ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolã D. N. Isusũ Christosũ. Prețulu unui esemlaru legatũ și speditũ franco e 15 cr.